

TRANSMITTERI

4/2003

No 68

Suomen Farmakologiyhdistyksen jäsenlehti
20. vuosikerta

SFYTM
www.sfy.fi

PUHEENJOHTAJAN PALSTA.....	3
TIEDOTUSSIIHTEERIN PALSTA.....	4
PROF. LIISA AHTEE PROMOVOITIIN	
TARTOSSA.....	5
SYYSKOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA.....	6
PHYSPHARM2003 ODNESSESSA	8
OULUN YLIOPISTON FARMAKOLOGIAN	
LAITOS KIRJALLISUUSVIITTAUSTEN	
KÄRKIJOUKKOON.....	10
NIMITYKSIÄ	12
ICTX 2004	13
KOKOUSKALENTERI	14

Julkaisija:
Toimitus:

Suomen Farmakologiyhdistys
Tiedotussihteeri Petteri Piepponen
Farmasian laitos
Farmakologian ja toksikologian osasto
PL 56, 00014 Helsingin yliopisto
Puh: 09 - 191 59477
Fax: 09 - 191 59471
E-mail: petteri.piepponen@helsinki.fi

<http://www.sfy.fi>

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Jatkan samasta aiheesta, josta kirjoitin edellisessä Transmitterissa – nimenmuutosasioista. Odensessa lokakuussa 2003 pidetyssä yhteispohjoismaisessa fysiologian ja farmakologian kokouksessa IUPHARin presidentti Paul Vanhoutte järjesti tapaamisen pohjoismaisille farmakologiyhdistysten puheenjohtajille. Hän kertoi maailman farmakologiyhdistysten ottaneen lähes yksimielisen kannan IUPHARin nimen muuttamiseksi muotoon ”*International Union of Basic and Clinical Pharmacology*”. Asiasta päättää vasta General Assembly Pekingissä. Toinen viesti Vanhoutilta oli toivomus pohjoismaisten yhdistysten osallistumisesta Pekingin kokouksen ohjelman laatimiseen ja tietenkin runsaslukuista osallistujajoukkoa Pekingin kokoukseen v. 2006. Nimenmuutos tulee pian ajankohtaiseksi myös pohjoismaisen farmakologiyhdistyksen lehden *Pharmacology & Toxicology* kohdalla. Nimi muuttuu 1.1.2004 alkaen muotoon ”*Basic & Clinical Pharmacology & Toxicology*”. Tämä kehitys nimien suhteen johtaa väistämättä kysymykseen pitäisikö yhdistyksen nimi muuttua? En ota mitään kantaa siihen, onko tämä tarpeen tai järkevää, mutta nimi voisi olla Suomen farmakologian ja kliinisen farmakologian yhdistys. Tästä ja muista tärkeistä asioista voimme keskustella SFY:n vuosikokouksessa 19.3.2004 Viikin Biokeskuksessa. Odensen kokoukseen liittyen haluan kiittää Finnish Pharma Clusteria ja erityisesti Timo Veromaata ja kaikkia symposiumin esiintyjä todella hyvästä symposiumista.

Suomen Farmakologiyhdistyksen puolesta toivotan kaikille lehden lukijoille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Raimo K. Tuominen, LKT
SFY:n puheenjohtaja

TIEDOTUSSIHTEERIN PALSTA

Hyvät SFY:n jäsenet,

Kuopion syyskokouksessa (pöytäkirja s. 6-7) hyväksyttiin toistamiseen johtokunnan sääntömuutosehdotus, jossa siirrytään virallisesti kahden kokouksen järjestelmään. Sääntömuutoksen eteenpäinviemisen paperisodassa Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa menee kuitenkin sen verran aikaa, että muutos tulee voimaan vasta syyskokouksessa 2004. Seuraava kevätkokous edetään siis vielä vanhaan malliin, eli johtokunnan kokoonpano sekä talousasiat kokonaisuudessaan käsitellään 19.3. järjestettävässä kevätkokouksessa. Puheenjohtaja ja sihteeri ovat toimineet tuolloin jo 4 vuotta, joten toivottavasti saamme kevätkokouksessa valittua uutta verta yhdistyksen johtoon. Vuosikokous järjestetään nyt ensi kertaa jatkuvasti laajenevassa ja kehittyvässä Viikin Biokeskuksessa. Samoin kokous on ensimmäinen uudessa Helsingin yliopiston farmasian tiedekunnassa järjestettävä kokous. Vuosikokouksessa on tarkoitus luoda katsaus Biokeskuksen tutkimustoimintaan, puhujiksi ovat lupautuneet jo tässä vaiheessa Biotekniikan Instituutin johtaja, prof. Mart Saarma sekä prof. Eero Castren Viikin uudesta Neurotieteen tutkimuskeskuksesta.

Helsingin yliopiston farmasian tiedekunnan toiminta alkaa 1.1. 2004. Farmasian tiedekunnassa ei ole laitoksia, mutta osastotason organisaatio säilyy käytännössä ennallaan (6 osastoa; farmakognosian osasto, farmakologian ja toksikologian osasto, farmaseuttisen kemian osasto, farmasian teknologian osasto, biofarmasian ja farmakokinetiikan osasto ja sosiaalifarmasian osasto). Viikin lääkkeenkeksimisteknologian keskus, Viikki DDTC, toimii tiedekunnan erillisyyksikkönä.

Hyvää joulua ja uutta vuotta toivottaen,

Petteri Piepponen, SFY:n sihteeri

PROF. LIISA AHTEE PROMOVOITIIN TARTOSSA

Prof. (emer.) Liisa Ahtee promovoitiin Tarton yliopiston kunniatohtoriksi Eestin yliopiston 84. vuosipäivänä 1.12. 2003. Perusteluissa mainitaan mm. seuraavaa (vapaa käänös eestin kielestä): ”Prof. Ahtee on luonut Suomeen kansainvälisesti arvostetun farmakologian ja toksikologian koulukunnan, jonka huumeriippuvuuden mekanismien tutkimus on antanut suuren panoksen suomalaisten farmakologien koulutukseen. Prof. Ahteella on ollut pitkäaikaiset yhteistyösiteet Tarton yliopiston farmakologeihin, hän on mm. toiminut väitöskirjatöiden ohjaajana, hankkinut apurahoja tieteelliseen yhteistyöhön ja järjestänyt yhteisiä jatkokoulutustapahtumia.”

Samalla promovoitiin yhdeksän muuta professoria eurooppalaisista yliopistoista. Heidän joukossaan oli kaksi suomalaista, Turun yliopiston rehtori Keijo Virtanen ja Helsingin yliopiston kliinisen laitoksen hematologian yksikön johtaja, prof. Tapani Ruutu. Muut promovoidut olivat Wilfried Schlüter (Münster), Hans Hilmar Goebel (Mainz), Jürgen Mittelstrass (Konstanz), Giovanni Romeo (Bologna), Svennik Hoyer (Oslo), Björn Wittrock (Uppsala) ja José Luis Abbud Mas (Madrid).

Tarton yliopiston rehtori Jaak Aaviksoo luovuttamassa mitalia ja kunniakirjaa prof. Ahteelle.

SYYSKOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

SUOMEN FARMAKOLOGIYHDISTYKSEN SYYSKOKOUS

Pöytäkirja 2/2003

Aika: Perjantai 24.10.2003 klo 14:00-14:37

Paikka: Canthia, Kuopio

Läsnä: 12 yhdistyksen jäsentä

1. *Avaus*

Yhdistyksen varapuheenjohtaja Pekka Männistö avasi kokouksen klo 14:00.

2. *Puheenjohtajan ja sihteerin valinta*

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Pekka Männistö ja sihteeriksi Petteri Piepponen.

3. *Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus*

Kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi, ja koska läsnä oli riittävästi yhdistyksen jäseniä (12), kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

4. *Esityslistan hyväksyminen*

Transmitterissä 2/2003 julkaistu esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

5. *Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen*

Edellisen, Tampereella 7.3.2003 järjestetyn kokouksen pöytäkirja (julkaistu Transmitterissa 2/2003) hyväksyttiin muutoksitta.

6. *Jäsenasiat ja huomionosoitukset*

Kaikki jäsenyyttä hakeneet ja johtokunnan jäseneksi suosittelemat henkilöt (LL Kimmo Juhani Ingman, Tt.M. Tiina Anneli Jauhiainen, ETM Kajsa M. Kajander, prov. Laura E.Korhonen, prov. Tiina Maria Kääriäinen, prov. Tarja T. Lehtimäki, prov. Heli Johanna Nousiainen, dos. Kari Juha Reinikainen, prov. Tiina M. Salonen ja prov. Jan-Markus Stenfors) päätettiin hyväksyä Suomen Farmakologiyhdistyksen uusiksi jäseniksi.

7. Sääntömuutoksen II käsittely

Sihteeri esitteli johtokunnan ehdottaman sääntömuutosesityksen perusteluineen, ja siihen edellisessä kokouksessa tehdyt pienet muutokset. Kokous päätti yksimielisesti hyväksyä sääntömuutosehdotuksen. Sihteeri ilmoitti sääntömuutoksen astuvan voimaan vuoden 2004 vuosikokouksen jälkeen.

8. Mahdolliset muut asiat

Sihteeri kertoi, että johtokunnan enemmistö kannatti seuraavan vuosikokouksen järjestämistä Viikin Biokeskuksessa, Helsingissä. Myös kokouksen selvä enemmistö kannatti Helsinkiä kokouspaikaksi, joten päätettiin järjestää vuoden 2004 vuosikokous Viikin Biokeskuksessa 19.3. 2003.

Sihteeri tiedotti IUPHAR:in johtokunnan ehdottaneen, että IUPHAR:n nimi, ”International Union of Pharmacology”, muutettaisiin muotoon ”International Union of Basic and Clinical Pharmacology”. Nimenmuutoksella haetaan tiiviimpää yhteistyötä kliinisen farmakologian kanssa. Lyhenne IUPHAR säilyisi kuitenkin ennallaan. Yhdistyksen johtokunta ei ollut vielä ottanut lopullista kantaa nimenmuutosehdotukseen. Kokouksessa käytössä olleen Interactive Presenter -laitteiston avulla järjestettiin koeäänestys, jossa nimenmuutosta kannatti 69 % ja vastusti 31 % osallistujista. Sihteeri tiedotti, että lopullisesti nimenmuutosesta päätetään v. 2006 Pekingissä järjestettävässä IUPHAR:in General Assembly:n kokouksessa.

Sihteeri tiedotti lopuksi SFY:n osuudesta Tanskan Odensessa 11. –14. 10. järjestetyn fysiologian ja farmakologian (PhysPharm2004) yhteiskokouksen järjestelyissä.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 14.37.

Helsingissä 28.11.2002

Vakuudeksi

Pekka T. Männistö, varapuheenjohtaja

Petteri Piepponen, sihteeri

PHYSPHARM2003 ODENSESSA

Muutaman vuoden tauon jälkeen järjestettiin pohjoismainen fysiologian ja farmakologian yhteiskokous, tällä kertaa Tanskan Odensessa. Kokoukseen osallistui reilut 300 henkeä, suurimmaksi osaksi tanskalaisia, suomalaisia osallistujia oli reilut 20. Kokous koostui 6 plenary-luennosta, 21 symposiumista sekä 19 posterisesssiosta. Yksi plenary-luennoitsi-

Timo Veromaa lääkekehityssymposiumin avauspuheessaan.

joista oli IUPHAR:in uusi presidentti, Paul Vanhoutte. Tarjontaa löytyi siis laidasta laitaan, mikä farmakologiaa runsaasti luennoiville opettajille oli varsin yleissivistävää, mutta omaan alaansa omistautuneille tutkijoille ei yksi parin tunnin symposium ja muutama omaan aihepiiriin liittyvä posterit välttämättä riitä, varsinkin kun eri spesialiteettien kokoustarjontaa löytyy muutenkin runsaasti. Tämä todennäköisesti näkyi pienehkössä osallistujamäärässä. Aika näyttää mikä on pohjoismaisten tapahtumien kohtalo koko Euroopan yhdentyessä. SFY kuitenkin pyrki vielä ylläpitämään pohjoismaista yhteistyötä mm. jakamalla apurahoja

kokoukseen osallistumista varten. SFY:n tieteellinen panos kokoukseen oli lääkekehityksen näkymiä valottava symposium ”Biotechnology in drug discovery and development”, jonka pääorganisaatorina toimi Timo Veromaa (Biotie Therapies). Symposiumin luennoitsijoina toimivat Markku Jalkanen (Faron Pharmaceuticals), Siegfried Wurster (Juvantia Pharma), Janne Komi (Hormos Medical) ja Anne Marjamäki (Biotie Therapies).

Tanskan farmakologiyhdistyksen puheenjohtaja, prof. Michael Mulvany, pitämässä puhetta Paul Vanhoutten kokoonkutsuman pohjoismaisten farmakologiyhdistysten puheenjohtajien kokouksen jälkeisillä illallisella. Mulvany esitti huolestumisensa farmakologian oppituolien katoamisesta muiden oppiaineiden alle.

OULUN YLIOPISTON FARMAKOLOGIAN LAITOS KIRJALLISUUSVIITTAUSTEN KÄRKIJOUKKOON

Oulun yliopiston farmakologian ja toksikologian laitos nousi kesäkuussa kirjallisuusviittauksen määrässä farmakologian sarjassa parhaaseen ”ykkösprosenttiin”, eli kuuluu nyt viittauksilla mitattuna farmakologian ja toksikologian laitosten parhaaseen sadasosaan. Laitoksesta viimeisen 10 vuoden aikana ilmestyneitä 126 artikkelia on viitattu yhteensä 1905 kertaa (kts. http://www.in-cites.com/institutions/U-of-Oulu_Finland.html). Menestys perustuu laitoksella toimivien kahden vahvan ryhmän, prof. Olavi Pelkosen lääkeainemetaboliatutkimusryhmän ja prof. Heikki Ruskoahon sydäntutkimusryhmän huippututkimukseen. Kansallisten apurahojen ja EU-ohjelmien avulla molemmat projektit ovat laajenneet ja edenneet aina drug discovery-asteelle; lääkeainemetaboliaprojekti on mukana monissa yhteistyöprojekteissa sekä palvelututkimuksissa, sydäntutkimusryhmä kartoittaa uusia lääkeaineiden kohdemolekyyliä ja on mukana kehittämässä uusia diagnostisia menetelmiä kardiovaskulaarisiin sairauksiin.

Taustaa

Oulun yliopisto perustettiin vuonna 1959, ja ensimmäiset lääketieteen opiskelijat otettiin sisään vuonna 1960. Vuonna 1962 perustettiin uusia virkoja lääkärikoulutuksen II vaiheen suunnittelua ja järjestämistä varten, joista yksi oli farmakologian ja toksikologian professuuri. Professuurin ensimmäiseksi hoitajaksi valittiin prof. Niilo Kärki. Farmakologian opetus laitoksessa aloitettiin vuonna 1963. Prof. Kärjen jäätyä eläkkeelle vuonna 1986 laitoksen johtoon astui nykyinen esimies, prof. Olavi Pelkonen. Prof. Pelkosen johtama lääkeainemetaboliatutkimus on kukoistanut erityisesti 80-luvun puolivälistä 90-luvun puoliväliin laajan yhteistyön ja työhönsä sitoutuneen henkilökunnan ansiosta, mutta elää tällä hetkellä prof. Pelkosen mukaan ”hiljaiseloa” osaksi syystä, että projektin huomattavia tutkijoita on siirtynyt professoreiksi muihin yliopistoihin. Metaboliatutkimus jatkuu kuitenkin ilmeisen elinvoimaisena ja monipuolisena.

Metaboliatutkimuksen ”vetäessä henkeä” on prof. Heikki Ruskoahon johtama sydäntutkimusryhmä puolestaan vahvistunut. Yhtenä osoituksena voidaan pitää LT Jarkko Piuholan viime vuonna saamaa SFY:n väitöskirjapalkintoa. Ryhmässä toimii tällä hetkellä yli 20 väitöskirjantekijää. Prof. Ruskoaho on myös pitkän linjan oululaisia, hän on Heidelbergin yliopistossa v. 1984-1985 vietettyä post doc –kauttaan lukuunottamatta toiminut koko uransa Oulussa. Ruskoahon ryhmä tutkii natriureettisten peptidien (ANP, eteispe-
räinen natriureettinen peptidi; BNP, B-tyyppin natriureettinen peptidi) solu- ja molekyylibiologiaa sekä vasemman kammion hypertrofiaan ja sydämen vajaatoiminnan kehittymiseen osallistuvia molekulaarisia mekanismeja. Natriureettisilla peptideillä on osuutta sydämen hypertrofiassa ja niillä on myös ennustearvoa hypertrofian tavallisen syyn eli sydämen vajaatoiminnan varhaisessa diagnostiikassa.

Prof. Olavi Pelkonen, Oulun yliopiston farmakologian ja toksikologian laitoksen esimies. Prof. Pelkonen väitteli v. 1973 sikiön lääkeainemetaboliasta, vietti 1976-1977 post doc-kauden NIH:ssa, ja on toiminut farmakologian professorina vuodesta 1986 alkaen (virallinen nimitys 1.11.1987).

Prof. Heikki Ruskoaho väitteli vuonna 1983 prof. Heikki Karppasen ohjaamana aiheenaan kokeellinen verenpainetauti. Nimitettiin vuonna 1989 farmakologian apulaisprofessoriksi, vuodesta 1996 alkaen molekulaarisen farmakologian professori.

NIMITYKSIÄ

LL **Taina Mäntyranta** nimitettiin 1.7. lukien maaliskuun alussa toimintansa aloittaneen Lääkehoidon kehittämiskeskuksen johtajan virkaan.

Dosentti **Atso Raasmaja** nimitettiin 1.8.2003 lukien yliopistonlehtorin virkaan Helsingin yliopiston farmasian laitoksen farmakologian ja toksikologian osastoon.

Dosentti, eläinlääketieteen tohtori **Outi Vainio-Kivinen** nimitettiin 1.9.2003 lukien eläinlääketieteellisen farmakologian professorin virkaan Helsingin yliopiston eläinlääketieteelliseen tiedekuntaan.

Lääkeainetoksikologian professori **Hannu Raunio** nimitettiin 1.1. 2004 lukien farmakologian professorin virkaan Kuopion yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan.

Prov. **Markus Forsberg** nimitettiin 1.1. 2004 lukien 5-vuotiskaudeksi apulaisopettajan virkaan Kuopion yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan.

ICTX 2004

Deadlines:

Registration NOW AVAILABLE

Abstract submission NOW AVAILABLE

Abstract Deadline February 15, 2004

abstract submission: <http://www.ictx.org>

ICTX Congress Secretariat

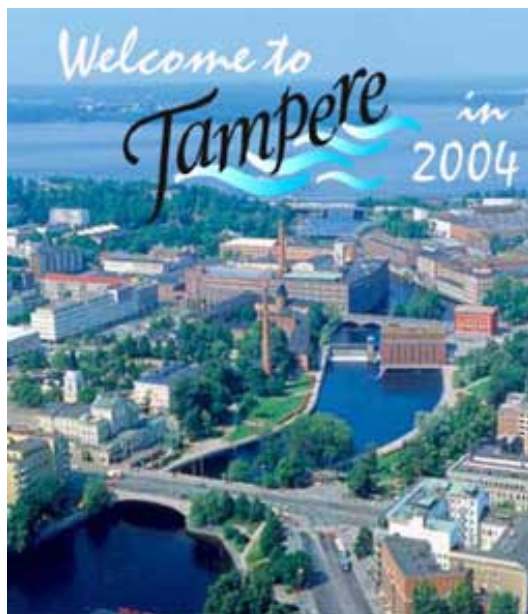
Congreszon

Itälahdenkatu 22 A

FIN-00210 Helsinki, Finland

Tel. +358 (0)9 58409 350, Fax. +358 (0)9 58409 555

E-mail ictx2004@congreszon.fi

Symposium “Strategies for neuroprotection: Redox proteins and antioxidants” sponsored by the Finnish Pharmacological Society

KOKOUSKALENTERI

- 21. -22. 1. 2004** **QT Prolongation and Safety Pharmacology – Hot on the heels of the ICH November Meeting**
 London, UK
 Info: Tel.: +44 (0)20 7098 0400, Fax: +44 (0)20 7098 0401
 Email: postmaster2@analysisandnetworking.com
- 19.3. 2004** **Suomen Farmakologiyhdistyksen vuosikokous**
 Viikki Biocenter 2, Helsinki
 Info: Petteri Piepponen, petteri.piepponen@helsinki.fi
<http://www.sfy.fi/>
- 27.3. - 1 .4. 2004** **6th Neurochemistry Winter Conference**
 Sölden, Austria
 Info: <http://www.sambax.com/nwc2004/>
- 2. - 4.6. 2004** **3rd Kuopio Symposium of Ischemic Stroke**
 Kuopio
 Info: Dr. Jukka Jolkkonen, Department of Neuroscience and Neurology, University of Kuopio, POBox 1627, 70211 Kuopio .
 Tel.: 358-17-162519, Fax 358-17-162048. Email: jukka.jolkkonen@uku.fi
<http://www.uku.fi/neuro/stroke2004>
- 2. -5. 6. 2004** **6th Annual Medical-Scientific Conference of International Society for Addiction Medicine**
 Biomedicum Helsinki
 Info: Hannu Alho, National Public Health Institute, POB 33, 00251 Helsinki, Finland
 Tel.: +358-9-4744 8123, Fax: +358-9-4744 8133, Email: hannu.alho@ktl.fi; <http://www.paly.fi/ISAM.htm>
- 17. - 20. 6. 2004** **9th Biennial Conference of the European Society of Developmental, Perinatal and Paediatric Pharmacology**
 Marburg, Germany
 Info: Tel.: +49 (0)6421 28-62621/-66226; Fax: +49 (0)6421 28-63131; E-mail: esdp@med.uni-marburg.de
<http://www.esdp-meeting-2004-marburg.de>
- 11. - 16. 7.2004** **10th International Congress of Toxicology**
 Tampere
 Info: ICTX Congress Secretariat, Kaisaniemenkatu 3 B
 FIN-00100 Helsinki
 Tel.: +358 201 301 311, fax: +358 201 301 349
 E-mail ictx@tsgcongress.fi
<http://www.ictx.org>

- 7. - 14. 7. 2004 Federation of European Neuroscience Societies – FENS Forum 2004**
 Porto - Portugal
 Info: Tel.: +351 225 091 468; Fax: +351 225 505 728;
 E-mail: fens2004@med.up.pt
<http://www.fens2004.org/>
- 14. - 17. 7. 2004 EPHAR2004**
 Porto, Portugal
 Info: jorge.goncalves@ff.up.pt; <http://www.ephar2004.org>
- 18. - 23.7. 2004 The International Narcotics Research Conference - INRC2004**
 Kyoto, Japan
 Info: Prof. Hiroshi Ueda, Tel.: +81-95-819-2421; Fax +81-95-819-2420; email: ueda@net.nagasaki-u.ac.jp
<http://www.inrcworld.org/2004meeting/index.html>
- 1. - 6. 8. 2004 8th World Conference on Clinical Pharmacology and Therapeutics**
 Brisbane, QLD, Australia
 Info: CPT2004 Congress Secretaria, tel.:+61 2 9241 1478, fax: +61 2 9251 3552, Email: cpt2004@icmsaust.com.au
- 7. - 11. 8. 2004 XVIII World Congress International Society for Heart Research**
 Brisbane, Australia
 Info: Congress Secretariat, ISHR 2004 Congress
 Tel.: +61 (0) 7 3854 1611 fax: +61 (0) 7 3854 1507
 Email: heart2004@ozaccomm.com.au
<http://www.baker.edu.au/ISHR>
- 29.9. - 2.10. 2004 12th World Congress on Biomedical Alcohol Research**
 Heidelberg / Mannheim, Germany
 Info: Tel.:+49 (0)7621 -98 33 0; Fax:+49 (0)7621 -78 714;
 E-Mail:akmweil@akmcongress.com
<http://www.isbra2004.de/>
- 9. - 13.10. 2004 17th Congress of the European College of Neuropsychopharmacology (ECNP)**
 Stockholm, Sweden
 Info: Congress secretariat, Email: ecnp@congr.nl
<http://www.ecnp.nl/Congresses/frames/Congrframe.html>
- 23. - 27.10. 2004 Annual Meeting of the Society for Neuroscience**
 San Diego, California, USA
 Info: <http://www.sfn.org>

Kannatusjäsenemme:

